

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Pagal adresatų sąrašą

2022-

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2013 M. LIEPOS 24 D. NUTARIMO NR. 711 „DĖL VIETINĖS RINKLIAVOS AR KITOS ĮMOKOS UŽ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMĄ IŠ ATLIEKŲ TURĖTOJŲ IR ATLIEKŲ TVARKYMĄ DYDŽIO NUSTATYMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO DERINIMO

Pakartotinai teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimo Nr. 711 „Dėl Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas) pakeitimo projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas 2022 m. rugpjūčio 22 d. teiktas derinti suinteresuotoms institucijoms – paskelbtas Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS) (registracijos TAIS Nr. 22-11701). Nutarimo projektas patikslintas pagal suinteresuotų institucijų pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Žemės ūkio ministerijos pateiktos pastabos ir dalis Teisingumo ministerijos pateiktų pastabų suderintos darbo tvarka.

Nutarimo projektas parengtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2, 11², 12, 28, 30, 30¹, 30², 35¹ straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 25¹, 30³, 30⁴, 30⁵, 30⁶, 30⁷, 30⁸, 30⁹ straipsniais, septintuoju¹ ir septintuoju² skirsniais įstatymą Nr. XIV-875 (toliau – ATĮ pakeitimas), kurio tikslas – sukurti efektyvesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų apmokestinimo sistemą detalai reglamentuojant komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kainos nustatymo, paskirstymo ir atskaitomybės tvarką, skundų nagrinėjimo tvarką.

Nutarimo projekto tikslas – atsižvelgus į ATĮ pakeitimą ir įvertinus praktikoje kylančius neaiškumus savivaldybėms apskaičiuojant ir (ar) nustatant vietinę rinkliavą ar kitą įmoką už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą (toliau – įmoka), patikslinti bendruosius įmokos dydžio nustatymo reikalavimus, kuriais savivaldybės vadovaujasi tvirtindamos įmokos dydžius.

Problema ir poreikio keisti reguliavimą šaltinis

Atsižvelgdama į ATĮ pakeitimą, nuo 2023 m. sausio 1 d. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) pagal jos patvirtintą Komunalinių atliekų tvarkymo regioninių kainų nustatymo metodiką skaičiuos ir tvirtins regionines reguliuojamas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kainas (toliau – regioninės kainos) trejų metų laikotarpiui ir praneš jas savivaldybėms. Savivaldybių tarybos įmokos dydžius tvirtins atsižvelgdamos į Tarybos nustatytas regionines kainas, vadovaudamosi Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklėmis¹ (toliau – Taisyklės) ir savivaldybių

¹ Patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 „Dėl Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių patvirtinimo“.

įmokos dydžio nustatymo teisės aktais, pridėdamos savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo, komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo sąnaudas ir komunalinių atliekų surinkimo iš atliekų turėtojų ir vežimo paslaugų kainą.

Nutarimo projektas parengtas siekiant patikslinti Taisyklių nuostatas dėl įmokos dydžio nustatymo atsižvelgiant į minėtą ATĮ pakeitimą ir reaguojant į įmoką mokančių subjektų skundus dėl įmokos dydžio nustatymo ir kriterijų taikymo apskaičiuojant įmoką.

Sprendimo priemonės

Nutarimo projekte siūloma:

1. patikslinti nuostatas dėl su komunalinių atliekų tvarkymu susijusių sąnaudų, reikalingų įmokos dydžiui apskaičiuoti (toliau – bendrosios būtiniosios sąnaudos), nustatymo numatant, kad į apskaičiuojamą įmokos dydį įtraukiama regioninė kaina, apskaičiuojama vadovaujantis Tarybos patvirtinta Komunalinių atliekų tvarkymo regioninių kainų nustatymo metodika, komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo, komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo, komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo iš atliekų turėtojų paslaugų, komunalinių atliekų surinkimo infrastruktūros priežiūros, atnaujinimo ir plėtros sąnaudos ir kitos savivaldybės ar administratoriaus (išskyrus regioninį atliekų tvarkymo centrą) ar kito juridinio asmens patiriamos komunalinių atliekų, surinktų savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose, apdorojimo sąnaudos;

2. nustatyti, kokios sąnaudos sudaro komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo, komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo, komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo iš atliekų turėtojų sąnaudas;

3. nustatyti, kad į su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias bendrąsias būtinąsias sąnaudas negali būti įtrauktos savivaldybės, komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus arba atliekų tvarkytojo mokėtinos netesybos (baudos, delspinigiai) ir sąnaudos, kurias, vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo (toliau – ATĮ) 34² straipsnio 4 dalies 1 punktu, 34³ straipsnio 1 dalies 1 punktu, 34¹⁹ straipsnio 3 dalies 1 punktu, 34²⁰ straipsnio 2 dalies 1 punktu ir Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo 10 straipsnio 4 dalies 2 punktu, apmoka gamintojai ir importuotojai (gaminų atliekų surinkimo didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse sąnaudos ir dalis šių aikštelių eksploatavimo sąnaudų; pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo paslaugų teikimo, pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo sistemos infrastruktūros, jos įrengimo, priežiūros, atnaujinimo ir plėtros, šių paslaugų ir veiklų administravimo sąnaudos);

4. nustatyti, kad bendrosios būtiniosios sąnaudos skirstomos į pastoviąsias ir kintamąsias atsižvelgiant į tai, ar jos kinta priklausomai nuo atliekų turėtojams suteiktų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų apimties;

5. įvertinus Vyriausybės atstovų įstaigos rekomendacijas ir atsižvelgus į tai, kad, vadovaujantis ATĮ 30¹ straipsnio 2 dalies nuostatomis, įmoką privalo mokėti tik tie asmenys, kurių valdomas nekilnojamasis turtas patenka į Nekilnojamojo turto objektų, kurių savininkas arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatytą rinkliavą arba sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį, rūšių sąrašą¹ (toliau – Sąrašas), panaikinti savivaldybių teisę atskirai įmoka apmokestinamų nekilnojamojo turto objektų kategorijai priskirti nekilnojamojo turto objektus, kurie nenurodyti Sąraše. Įstatymų leidėjas įgaliojimus tvirtinti Sąrašą tiesiogiai priskyrė Aplinkos ministerijos kompetencijai ir nenumatė, kad šie įgaliojimai gali būti perduoti kitam viešojo administravimo

¹ Patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. D1-150 „Dėl Nekilnojamojo turto objektų, kurių savininkas arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatytą rinkliavą arba sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį, rūšių sąrašo patvirtinimo“.

subjektui. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtintu įstatymo viršenybės principu, viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus; administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Taip pat Nutarimo projekte nustatoma, kad nekilnojamojo turto objektai, vadovaujantis Sąrašu, skirstomi į kategorijas savivaldybės tarybos sprendimu pasirinktinai pagal nekilnojamojo turto objektų rūšis, įvertinus nekilnojamojo turto objektų paskirtį, juose vykdomą ekonominę veiklą, tai, kokia (individuali arba kolektyvinė) atliekų surinkimo priemonė priskirta nekilnojamojo turto objektui, ar nekilnojamojo turto objekte gyvenantys asmenys kompostuoja namų ūkiuose susidarančias biologines atliekas jų susidarymo vietoje;

6. atsižvelgus į žemės ūkio, sandėliavimo veikla užsiimančių subjektų skundus dėl įmokos skaičiavimo kriterijų taikymo (kai kurios savivaldybės minėtos paskirties nekilnojamojo turto pastatams taiko tokį pat įmokos skaičiavimo kriterijų kaip gyvenamosios paskirties pastatams – pagal pastato plotą), nustatyti, kad negyvenamosios paskirties pastatams, naudojamiems galvijams, gyvuliams, paukščiams auginti, žemės ūkiui tvarkyti skirtiems pastatams ir sandėliavimo paskirties pastatams įmokos dedamosios apskaičiuojamos pagal darbuotojų skaičių arba nekilnojamojo turto objektų skaičių, taip pat paliekant galimybę skaičiuoti įmokos kintamąją dedamąją pagal naudojamų komunalinių atliekų konteinerių skaičių, tūrį (dydį), ištuštinimo dažnį, atiduodamų komunalinių atliekų svorį;

7. įvertinus Vyriausybės atstovų įstaigos rekomendacijas, siekiant nustatyti vienodas įmokos taikymo sąlygas individualiose valdose esantiems lengvųjų automobilių garažams ir po daugiabučiais gyvenamaisiais namais esantiems lengvųjų automobilių garažams bei automobilių saugykloms, patikslinti įmokos dedamųjų kriterijus, numatant, kad įmoka nebus taikoma po daugiabučiais gyvenamaisiais namais esantiems lengvųjų automobilių garažams ir automobilių saugykloms, – kaip ji netaikoma individualiose valdose esantiems garažams;

8. atsižvelgiant į atliekų turėtojų skundus, numatyti įmokos pastoviosios dedamosios nustatymo pagal naudojamų komunalinių atliekų konteinerių skaičių, tūrį (dydį) ir ištuštinimo dažnį galimybę (šis kriterijus būtų taikomas visų kategorijų nekilnojamojo turto objektams, kurių savininkai ar jų įgalioti asmenys naudojami individualiomis atliekų surinkimo priemonėmis arba kolektyvinėmis atliekų surinkimo priemonėmis, kai konkrečios kategorijos nekilnojamojo turto objektams priskirta įrengta konteinerių aikštelė, kuria naudotis gali tik tos kategorijos nekilnojamojo turto objektų, kuriems priskirta ši konteinerių aikštelė, savininkai ar jų įgalioti asmenys);

9. įgyvendinant Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano¹ įgyvendinimo priemonių plano (toliau – Planas) 4.1.12 priemonę, numatyti, kad sandėliavimo paskirties pastatams įmoka nebūtų skaičiuojama pagal nekilnojamojo turto objekto plotą;

10. įgyvendinant Plano 4.1.4 priemonę, numatyti, kad savivaldybės taryba turi nustatyti mažesnę įmokos dydį pagal nekilnojamojo turto objektų kategoriją, kai jai priklausančiuose nekilnojamojo turto objektuose gyvenantys asmenys kompostuoja namų ūkiuose susidarančias biologines atliekas jų susidarymo vietoje;

11. nustatyti, kad įmokos dydis turi būti perskaičiuotas kartą per metus, jei Atliekų tvarkymo įstatymo nustatyta tvarka pakoreguota regioninė kaina, ir gali būti perskaičiuotas, jei metinis vartojimo kainų indeksas yra didesnis kaip 110;

12. numatyti, kad perskaičiuotas įmokos dydis taikomas nuo artimiausio mokestinio laikotarpio

¹ Patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 519 „Dėl valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano patvirtinimo“.

pradžios, o sprendimą dėl mokesčio laikotarpio pradžios priima savivaldybės taryba;

13. atsižvelgiant į institucijų pateiktas pastabas, patikslinti, kad savivaldybės turi teisę kiekvienos rūšies nekilnojamojo turto objektui nustatyti mišrių komunalinių ir atskirai rūšiuojamuoju būdu surenkamų komunalinių atliekų susikaupimo normas, kurios skaičiuojamos kilogramais ar kubiniais metrais vienam gyventojui ar darbuotojui;

14. nustatyti, kad ginčai ir skundai dėl įmokos dydžio, komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės sprendžiami ATĮ nustatyta tvarka.

Įgyvendinimo kaštai

Jeigu kurios nors savivaldybės taryba priimtų sprendimą taikyti kitus įmokos dydžių skaičiavimo kriterijus, nei šiuo metu taikomi toje savivaldybėje, nustatyti mišrių komunalinių ir atskirai rūšiuojamuoju būdu surenkamų komunalinių atliekų susikaupimo normas, savivaldybė turės tikslinti įmokos dydžių nustatymą reglamentuojančius teisės aktus, galimai keisti įmokai apskaičiuoti naudojamą programinę įrangą ir kurti papildomas duomenų bazes, taip pat galimai iškilis poreikis užsakyti duomenų ataskaitas iš valstybės įmonės Registrų centro ar Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Kadangi neįmanoma numatyti, kiek savivaldybių tarybų priims tokius sprendimus (pakeisti šiuo metu jų nustatytus įmokos dydžių skaičiavimo kriterijus, nustatyti minėtas atliekų susikaupimo normas ir pan.), savivaldybės sukeltos administracinės ir finansinės naštos vertinimas negali būti atliktas.

Nutarimo projektu papildoma administracinė ar finansinė našta ūkio subjektams ir gyventojams nesukuriama.

Nauda

Tikimasi, kad patvirtinus Taisyklių pakeitimą komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų apmokestinimas bus skaidresnis ir suprantamesnis įmoką mokantiems subjektams, dėl to sumažės skundų dėl jos skaičiavimo.

Suinteresuotų asmenų įtraukimas

Dėl Nutarimo projekto nebuvo vykdytos viešosios konsultacijos. Siekdama aptarti per TAIS Nutarimo projektui pateiktas pastabas, Aplinkos ministerija atstovai 2022 m. spalio 31 d. organizavo susitikimą su pastabas Nutarimo projektui pateikusių institucijomis, įstaigomis ir organizacijomis.

Nutarimo projektu neperkeliami ir (ar) neįgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Nutarimo projekto nuostatomis įgyvendinti nereikės priimti naujų, keisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių teisės aktų (išskyrus savivaldybių tarybų priimamus teisės aktus, reglamentuojančius įmokos dydžių nustatymą).

Nutarimo projekte sąvokos neįtvirtinamos.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nutarimo projektas neprieštaruja Vyriausybės programos nuostatomis.

Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektą parengė Aplinkos ministerijos Atliekų politikos grupės (grupės vadovė – Vilma Slavinskienė, mob. 8 698 75 027, el. p. vilma.slavinskiene@am.lt) patarėja Jelena Podymova (tel. 8 687 27 458, el. p. jelena.podymova@am.lt).

Prašome išnagrinėti Nutarimo projektą ir pastabas bei pasiūlymus dėl Nutarimo projekto pateikti **per 10 darbo dienų** nuo jo paskelbimo TAIS. Per nurodytą terminą negavę pastabų ir pasiūlymų, laikysime, kad pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto neturite.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 8 lapai.
2. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 1 lapas.
3. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 6 lapai.
4. Derinimo pažyma, 66 lapai.

Aplinkos viceministrė

Raminta Radavičienė

ADRESATŲ SĄRAŠAS

1. Lietuvos savivaldybių asociacijai
2. Palangos miesto savivaldybės administracijai
3. Klaipėdos miesto savivaldybės administracijai
4. Klaipėdos rajono savivaldybės viešajai įstaigai „Gargždų švara“
5. Joniškio rajono savivaldybės administracijai
6. Mažeikių rajono savivaldybės administracijai
7. Vilniaus miesto savivaldybės administracijai
8. Panevėžio miesto savivaldybės administracijai
9. Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai
10. Teisingumo ministerijai
11. Finansų ministerijai
12. Ekonomikos ir inovacijų ministerijai
13. Energetikos ministerijai
14. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
15. Žemės ūkio ministerijai
16. Specialiųjų tyrimų tarnybai
17. Konkurencijos tarybai
18. Lietuvos savivaldybių komunalinių įmonių asociacijai
19. Lietuvos komunalininkų ir atliekų tvarkytojų asociacijai
20. Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacijai
21. UAB Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centrui
22. Vyriausybės atstovų įstaigai
23. Lietuvos pramonininkų konfederacijai
24. Lietuvos pramonės, prekybos ir amatų rūmų asociacijai
25. Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai
26. Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmams
27. Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijai
28. Lietuvos ūkininkų sąjungai
29. Aplinkos apsaugos agentūrai
30. Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos